

VILNIAUS APYGARDOS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2020 m. birželio 1 d.

Vilnius

Vilniaus apygardos teismo teisėja Aušra Bielskė, rašytinio proceso tvarka išnagrinėjusi Aurimo Drižiaus skundą dėl Vilniaus miesto apylinkės teismo 2020 m. balandžio 24 d. ikiteisminio tyrimo teisėjos nutarties, kuria buvo atmetas Aurimo Drižiaus (toliau – pareiškėjo) skundas dėl Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūros 4-ojo skyriaus prokurorės 2020 m. kovo 26 d. nutarimo, kuriuo atmetas pareiškėjo skundas dėl atsisakymo pradėti ikiteisminį tyrimą, panaikinimo.

n u s t a t ė :

I. Priimtų sprendimų esmė

1. Lietuvos Respublikos generalinėje prokuratūroje 2020 m. kovo 12 d. buvo gautas Aurimo Drižiaus 2020 m. kovo 10 d. skundas dėl Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos (toliau – Kanceliarija) darbuotojų nusikalstamų veiksmų, tai yra dokumentų suklastojimo ir šmeižimo, kuris buvo perduotas nagrinėti Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūros prokurorams. Skunde nurodoma, kad Lietuvos Respublikos Prezidento atstovas spaudai Aistis Zabarauskas 2019 m. birželio 18 d. raštu (elektroniniu laišku) informavo pareiškėją, kad šis daugiau nebus įleidžiamas į Lietuvos Respublikos Prezidento spaudos konferencijas ir negalės uždavinėti klausimų Lietuvos Respublikos Prezidentui, tai yra buvo apribotos pareiškėjo kaip žiniasklaidos atstovo teisės dirbti savo darbą. Tokio sprendimo priežastimi buvo nurodytas pareiškėjo atstovaujamo leidinio – "Laisvo laikraščio" figūravimas Valstybės saugumo departamento ataskaitose. Be to, Lietuvos Respublikos Prezidento vyriausiasis patarėjas, Komunikacijos grupės vadovas Aistis Zabarauskas pareiškėjui atsiuntė šiam adresuotą, registruotą ir pasirašytą 2019 m. lapkričio 20 d. raštą Nr. 1D-3839 (toliau – 2019 m. lapkričio 20 d. raštas), kuriame nurodyta, kad pareiškėjo prašymas suteikti akreditaciją buvo išnagrinėtas ir atmetas, nes Vadovybės apsaugos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – VAD) pateikė Žurnalistų ir leidėjų etikos komisijos išvadas, jog pareiškėjas 2014 metais šios komisijos buvo baustas dėl sistemingai ir sąmoningai skleistų teiginių, kurie žeidė ir rodė nepagarbą, žemino Lietuvos valstybę. Pasak pareiškėjo, 2019 m. lapkričio 20 d. rašte nurodyti teiginiai yra visiškai išgalvotos, tikrovės neatitinkančios ir šmeižiančios žinios, kurias Aistis Zabarauskas paskleidė apie pareiškėją. Šios šmeižikiškos žinios buvo paskelbtos interneto portaluose "ekspertai.eu" ir "laisvaslaikrastis.lt". Tai, kad Aistis Zabarauskas tyčia išgalvojo ir paskleidė apie pareiškėją šmeižikiškas žinias, pasak pareiškėjo, pripažino ir pats VAD – Vilniaus apygardos administraciniame teisme nagrinėjamoje administracinėje byloje Nr. eI-1236-789/2020 VAD pateikė teismui atsiliepinimą, kuriame nurodė, kad jokių duomenų apie pareiškėją neturi ir niekada nebuvo teikęs Lietuvos

Respublikos Prezidento kanceliarijai informacijos apie pareiškėją. Pareiškėjo vertinimu, šis VAD raštas patvirtina, kad Aistis Zabarauskas ne tik apšmeižė pareiškėją, bet padarė ir kitą nusikaltimą - suklastojo dokumentą. J 2019 m. lapkričio 20 d. raštą "Dėl sprendimo nesuteikti akreditacijos" Nr. 1D-3839 tyčia įrašydamas žinomai melagingas žinias, kad informaciją apie pareiškėją pateikė VAD, ir kad pareiškėjas yra baustas už tai, kad ne kartą šmeižė ir žemino Lietuvos valstybę. Taip pat pareiškėjas nurodo, kad Lietuvos Respublikos Prezidento patarėja Vida Petrylaitė suklastojo atsiliepiamą j jo skundą administracinėje byloje Nr. eI-1236-789/2020 ir jį pateikė Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Šiame atsiliepime sąmoningai įrašyta tikrovės neatitinkanti informacija apie tai, kad jo atžvilgiu buvo gauta informacija iš VAD, jog 2014 m. Žurnalistų ir leidėjų etikos komisijos jis buvo baustas dėl sistemingai ir sąmoningai skleistų teiginių, kurie žeidė ir rodė nepagarbą, žemino Lietuvos valstybę. Pasak pareiškėjo, tokių minėtos komisijos sprendimų nėra ir niekada nebuvo, todėl jis prašo pradėti ikiteisminį tyrimą dėl Aisčio Zabarausko ir Vidos Petrylaitės galimai padarytų nusikalstamų veikų – dokumento suklastojimo ir šmeižimo.

2. Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūroje 4-ojo skyriaus prokurorė išnagrinėjusi pareiškėjo skundą 2020 m. kovo 26 d. nutarimu atsisakė pradėti ikiteisminį tyrimą nustačiusi, kad nepadarytos nusikalstamos veikos, numatytos Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 300 straipsnio 1 dalyje, 154 straipsnio 1 dalyje. Nurodė, kad pareiškėjo 2020 m. kovo 10 d. skunde nurodyti veiksmai neatitinka BK 154 straipsnio 1 dalyje, 300 straipsnio 1 dalyje aprašytų nusikalstamų veikų, tai yra dokumentų klastojimo ir šmeižimo požymių, todėl nėra pagrindo pradėti baudžiamąjį procesą.
3. Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėja 2020 m. balandžio 24 d. nutartimi taip pat atmetė pareiškėjo skundą konstatavusi, jog nagrinėjamu atveju tiriant pareiškėjo skundą nebuvo nustatyta jokių objektyvių duomenų, kurie leistų daryti išvadą dėl nusikalstamų veikų, numatytų BK 300 straipsnio 1 dalyje, 154 straipsnio 1 dalyje, požymių buvimo Kanceliarijos darbuotojų Aisčio Zabarausko ir Vidos Petrylaitės veiksmuose.

II. Skundo argumentai ir prašymai

4. Skundu apygardos teismui pareiškėjas prašo panaikinti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2020 m. balandžio 24 d. nutartį ir pradėti ikiteisminį tyrimą dėl nusikalstamų veikų, numatytų BK 300 straipsnyje bei BK 154 straipsnyje.
 - 4.1. Pareiškėjas savo skunde nurodo, jog kreipėsi j Vilniaus apygardos administracinį teismą dėl neteisėtų prezidentūros patarėjo Aisčio Zabarausko veiksmų atsisakant suteikti „Laisvam laikraščiui“ akreditaciją. Pažymi, jog 2019 m. birželio 18 d. Lietuvos Respublikos prezidento atstovas spaudai Aistis Zabarauskas raštu informavo jį, kad daugiau nebus įleidžiamas j prezidento spaudos konferencijas ir negalės užduoti klausimų prezidentui. Atkreipia teismo dėmesį, jog buvo apribotos jo kaip žiniasklaidos atstovo teisės dirbti savo darbą. Taip pat nurodo, kad iš Aisčio Zabarausko gavo elektroninį laišką, kuriame jis nurodė prielaidą, kodėl jis nebus įleidžiamas j prezidento spaudos konferencijas.
 - 4.2. Pareiškėjas taip pat nurodė, jog kreipėsi j prezidentūrą nurodydamas, kad toks sprendimas yra neteisėtas, pažeidžiantis spaudos laisvės ir lygiateisiškumo principus, tuo labiau, kad jis remiasi melaginga Valstybės saugumo departamento (toliau – VSD) pažyma. Negana to, Jungtinių tautų Žmogaus teisių komitetas yra aiškiai nurodęs, kad tokie specialiuųjų tarnybų atliekami žiniasklaidos skirstymai j gerą ir blogą prieštarauja tarptautiniams Lietuvos įsipareigojimams.
 - 4.3. Pareiškėjo teigimu, vėlesniu Aisčio Zabarausko raštu jis buvo informuotas, kad jo prašymas suteikti akreditaciją jam buvo atmestas dėl to, kad Vadovybės apsaugos departamentas, vadovaudamasis Žurnalistų ir leidėjų etikos komisijos išvadamis, pranešė, jog jis neva 2014 m. buvo šios komisijos baustas dėl sistemiškai ir sąmoningai paskleistų teiginių, kurie žemino Lietuvos valstybę.

- 4.4. Pažymi, jog nagrinėjant administracinę bylą buvo gautas VAD atsiliepimas, kuriame aiškiai nurodyta, jog departamentas jokių duomenų apie Aurimą Drižių neturi ir niekada nebuvo teikęs prezidento kanceliarijai duomenų apie jį. Nurodo, kad prezidentūroje dirbanti patarėja Vida Petrylaitė šioje administracinėje byloje dar kartą pateikė jį šmeižiančias, tikrovės neatitinkančias žinias. Tokiu būdu Aistis Zabarauskas ir Vida Petrylaitė paskleidė apie jį tikrovės neatitinkančias melagingas žinias.
- 4.5. Pareiškėjo įsitikinimu, Aistis Zabarauskas ir Vida Petrylaitė ne tik šmeižė jį, bet ir suklastojo dokumentą, tai yra prezidento kanceliarijos rašte Nr. 1D-3839, 1D4115 valstybės tarnautojas Aistis Zabarauskas sąmoningai ir tyčia įrašė išgalvotas ir žinimai melagingas žinias, kad jam informaciją apie jį pateikė VAD. Tą patį rašte Nr. 2D-1447 padarė ir patarėja Vida Petrylaitė. Tokiu būdu Aistis Zabarauskas ir Vida Petrylaitė suklastojo šiuos dokumentus pasiremdami savo išgalvota informacija apie tai, kad ją neva gavo iš VAD. Nurodo, kad Aistis Zabarauskas tyčia sugalvojo jį apšmeižti tam, kad pateisintų savo neteisėtą sprendimą nesuteikti man žurnalistų akreditacijos prezidentūroje.
- 4.6. Nurodo, kad Žurnalistų ir leidėjų etikos komisijos sprendimuose nei 2014 m., nei kada nors, nėra jokių sprendimų, kad jis ar Laisvas laikraštis rodė nepagarbą ar niekino Lietuvos Respubliką. Tai yra melagingi ir šmeižikiški teiginiai, kuriais siekiama pažeminti. Teigia, jau metus laiko negauna akreditacijos ir todėl negali tiesiogiai užduoti klausimų prezidentui, todėl mano, jog jo teisės pažeidžiamos kasdien.
- 4.7. Pareiškėjas nurodo, kad apylinkės teismo teisėja skundžiamoje nutartyje pritardama prokuroro pozicijai, taip pat jį apšmeižia pasisakydama, jog nesvarbu iš kur buvo gauta informacija, jog jis yra Lietuvos valstybės niekintojas. Nurodo nesantis baustas už tokią veiką. Mano, kad tik pradėjus ikiteisminį tyrimą galima išsiaiškinti iš kur anksčiau paminėti asmenys gavo tokią informaciją ar ją sugalvojo patys.
- 4.8. Pareiškėjo nuomone, valstybės tarnautojai, viešai paskelbę apie jį žinias, kad jis yra ne kartą baustas kaip žurnalistas, viešai paniekinęs Lietuvos Respubliką ir yra prilyginamas valstybės išdavikui ir jos priešui. Akivaizdu, kad tai jį žeminanti ir šmeižianti informacija. Tuo labiau, kad valstybės tarnautojai turėjo patikrinti informaciją, bent jau minėtus leidėjų etikos komisijos sprendimus, kuriais jie neva rėmėsi.
- 4.9. Pareiškėjas, vadovaudamasis Vilniaus apygardos teismo praktika, nurodo, kad šmeižimo subjektas yra ne melagingos informacijos autorius, bet jos skleidėjas.
5. Atsiliepimų į skundą negauta.

III. Aukštesniojo teismo argumentai ir išaiškinimai

Pareiškėjo skundas atmetamas

6. Skundžiama Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjos 2020 m. balandžio 24 d. nutartis, kuria paliktas galioti Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūros Ketvirtojo skyriaus prokurorės 2020 m. kovo 26 d. nutarimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą pagal pareiškėjo pareiškimą dėl nusikalstamų veikų, numatytų BK 300 straipsnio 1 dalyje, 154 straipsnio 1 dalyje, yra pagrįsta ir teisėta.
7. Susipažinus su pareiškėjo skundu bei teismų informacinėje sistemoje IBPS esančia tyrimo medžiaga Nr. M-2-02-00420-20 konstatuotina, kad sprendimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą yra pagrįstas. Pažymėtina, kad apylinkės teismo skundžiamoje nutartyje bei prokuratūros nutarime įvertintos visos pareiškėjo skunde nurodytos aplinkybės, išsamiai atsakyta į visus pareiškėjo skundo argumentus, pagrindo kitokioms išvadoms nenustatyta.
8. Patikrinus byloje esančius duomenis konstatuotina, kad pareiškėjo prašymas dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo buvo atmestas BPK 3 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytais pagrindais, tai yra prokurorei Aisčio Zabarausko ir Vidos Petrylaitės veiksmuose nenustačius BK 300

straipsnio 1 dalyje. 154 straipsnio 1 dalyje numatytų nusikalstamų veikų požymių. Pažymėtina, kad siekiant patraukti asmenį baudžiamojon atsakomybėn, jo veiksmuose būtina nustatyti visus būtinus nusikalstamos veikos sudėties požymius. Nutarimas pradėti ikiteisminį tyrimą negali būti grindžiamas prielaidomis, priešingai, jis gali būti grindžiamas tik patikimais duomenimis. Pažymėtina ir tai, kad baudžiamasis procesas turi prasmę tik tuomet, kai jį inicijuojant ir tęsiant yra pagrindas spręsti, kad bus išaiškinta nusikalstama veika ir ją padariusiam asmeniui bus pritaikyta baudžiamajame įstatyme numatyta sankcija. Priešingu atveju proceso pradėjimas nesant tam pagrindo galėtų būti vertinamas kaip neleistas žmogaus teisių suvaržymas.

9. Iš aptariamų medžiagos matyti, kad gauto pareiškėjo prašymo pradėti ikiteisminį tyrimą duomenų patikslinimui buvo atlikti visi būtini veiksmai – 2020 m. kovo 13 d. raštu kreiptasi į Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliariją su prašymu informuoti, ar VAD teikė kanceliarijai informaciją apie Aurimą Drižių, jei informacijos neteikė, nurodyti dėl kokios priežasties 2019 m. lapkričio 20 d. rašte VAD nurodytas kaip informacijos šaltinis. 2020 m. kovo 23 d. buvo gautas atsakymas iš Prezidento kanceliarijos, jog rengiant kanceliarijos darbuotojų pateiktą informaciją 2019 m. lapkričio 20 d. rašte buvo remtasi viešai prieinama informacija, esamais duomenimis Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijoje nebuvo gauta VAD raštų. Taip pat buvo surinkta ir patikrinta iki šiol viešai prieinama informacija, o būtent: Žurnalistų etikos inspektoriaus 2017 m. rugpjūčio 16 d. sprendimas Nr. (SK-50)SPR-89; Visuomenės informavimo etikos komisijos 2017 m. spalio 18 d. sprendimas Nr. EKS-49/17; 2018 m. lapkričio 14 d. sprendimas Nr. EKS-51/18. 2019 m. gegužės 8 d. sprendimas Nr. EKS-19/19; Visuomenės informavimo etikos komisijos 2018 m. vasario 5 d. pranešimas apie tai, kad komisija priskyrė UAB „Patikimas verslas“, leidžiančią laikraštį „Laisvas laikraštis“ bei valdančią interneto portalą „laisvaslaikraštis.lt“, profesinės etikos nesilaikančių viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų kategorijai; Žurnalistų etikos inspektoriaus 2014 metų veiklos ataskaita ir 2013-2014 metų analitinė apžvalga „Demokratinės visuomenės informavimo kultūros plėtros gairės“, kurioje be kita ko nurodyta „Dar vienu uoliu Kremliaus politikos skleidėju tapo „Laisvas laikraštis“, kurio leidėjas, per daug nesirinkdamas žodžių ir nebeapataikdamas į leistinos kritikos ribas, eina šalies vadovo ir valstybės menkinimo keliu, siekdamas pakirsti pasitikėjimą Prezidento ir kitomis šalies institucijomis. Todėl nė kiek nekeista, kad „laisvame“ leidinyje vietą atrado tie patys nacionalistiniai veikėjai ir jų brukama lietuvių-fašisto tema, kurių pykčio kirčiai tenka tiems patiems asmenims, valstybėms, tarptautinėms organizacijoms“. Taip pat išreikalauti kiti tyrimui reikšmingi dokumentai, jie išanalizuoti ir įvertinti.
10. Pareiškėjas savo skunde reikalauja pradėti ikiteisminį tyrimą dėl nusikalstamų veikų, numatytų BK 300 straipsnio 1 dalyje, 154 straipsnio 1 dalyje, kaip kaltininkus nurodydamas konkrečius Prezidentūros darbuotojus.
11. Pagal BK 300 straipsnio 1 dalį atsako tas, kas pagamino netikrą dokumentą, suklastojęs tikrą dokumentą arba žinomai netikrą ar žinomai suklastotą tikrą dokumentą laikė, gabenė, siuntė panaudojo ar realizavo. BK 300 straipsnis saugo tokią vertybę kaip dokumentų bei juose esančių įrašų tikrumą, informacijos dokumente patikimumą ir taip užtikrina normalią, teisingą dokumentų apyvartą. Dokumento suklastojimu visų pirma yra kėsiamasi į valdymo tvarką. Pagal BK 154 straipsnio 1 dalį atsako tas, kas paskleidė apie kitą žmogų tikrovės neatitinkančią informaciją, galinčią paniekinti ar pažeminti tą asmenį arba pakirsti pasitikėjimą juo. Šmeižimo objektas – žmogaus garbė ir orumas, kurie pažeidžiami, kai paskleidžiama neatitinkanti tikrovės, negatyvi, visuomenės akyse asmenį diskredituojanti informacija. Atsakomybė pagal BK 154 straipsnį kyla tik kaltininkui veikiant tiesiogine tyčia. Tai reiškia, kad tikrovės neatitinkančią informaciją skleidžiantis asmuo suvokia pavojingą nusikalstamos veikos pobūdį ir to nori ir supranta, kad skleidžia melagingas žinias, kad tos žinios žeminančios ir niekinančios kitą asmenį ar galinčios pakirsti pasitikėjimą juo, ir nori taip veikti, sieki paskleisti būtent tokią informaciją.

12. Skundžiamoje apylinkės teismo nutartyje yra išanalizuoti tie patys pareiškėjo skundo argumentai, kurie nurodyti nagrinėjamame skunde, todėl pilnai sutiktina su apylinkės teismo padaryta išvada, kad nagrinėjamos bylos aplinkybės leidžia daryti pagrįstą išvadą, kad nei Aisčio Zabarausko pasirašytas 2019 m. lapkričio 20 d. raštas, kuris vertintinas tik kaip informacinio pobūdžio dokumentas, nei Vidos Petrylaitės pasirašytas 2020 m. vasario 11 d. atsiliepimas, kuriame pateikta atsakovo administracinėje byloje pozicija, perrašant 2019 m. lapkričio 20 d. rašto turinį, nėra BK 300 straipsnyje aprašytos nusikalstamos veikos dalykas, kadangi šie dokumentai patys savaime nesukūrė jokių teisinių santykių, todėl pavojus BK 300 straipsnyje saugomai vertybei - valdymo tvarkai, nekilo. Pažymėtina, kad prezidentūros darbuotojo ruoštame 2019 m. lapkričio 20 d. rašte, kurio turinys atkartotas ir 2020 m. vasario 11 d. atsiliepime, iš tiesų neteisingai nurodyta, jog informacija apie Aurimą Drižių buvo gauta iš VAD. Kanceliarija taip pat negalėjo nurodyti, kuri institucija ir kada tiksliai atkreipė Prezidentūros darbuotojų dėmesį į netinkamą laikraščio „Laisvas laikraštis“ veiklą, tačiau šiuo nagrinėjamu atveju svarbu pažymėti, jog ne bet kokie dokumentų netikslumai daro veiką nusikalstamą. Reikšminga yra ta aplinkybė, kad didelė dalis informacijos, kuria buvo remiamasi 2019 m. lapkričio 20 d. prezidentūros rašte bei nurodyta 2020 m. vasario 11 d. atsiliepime, yra viešai prieinama ir šiuo metu.
13. Vien pareiškėjo skunde nurodyta aplinkybė, kad Aistis Zabarauskas ir Vida Petrylaitė suklastojo dokumentą, sąmoningai ir tyčia įrašydami išgalvotas ir žinimai melagingas žinias, nesudaro pagrindo padaryti priešingai išvadai nei padarė apylinkės teismas.
14. Nors pareiškėjas savo skunde deklaratyviai nurodo, kad Aistis Zabarauskas tyčia sugalvojo jį apšmeižti tam, kad pateisintų savo neteisėtą sprendimą nesuteikti man žurnalisto akreditacijos prezidentūroje, tačiau pažymėtina, jog patikrinus medžiagoje esančius duomenis nenustatyta jokių objektyvių duomenų, galinčių patvirtinti šiuos pareiškėjo teiginius, todėl jie atmestini kaip nepagrįsti.
15. Dėl pareiškėjo skunde išdėstyto reikalavimo prezidentūroje dirbančiai patarėjai Vidai Petrylaitei pradėti ikiteisminį tyrimą, siekiant ją apkaltinti nusikalstama veika, numatyta BK 154 straipsnio 1 dalyje, kadangi ji administracinėje byloje dar kartą pateikė jį šmeižiančias tikrovės neatitinkančias žinias. Konstatuotina, kad Prezidentūroje dirbanti patarėja, pasirašydama atsiliepimą į pareiškėjo skundą administracinėje byloje, jame pakartojo 2019 m. lapkričio 20 d. rašto tekstą, tai yra savo veiksmais neturėjo tyčios paskleisti pareiškėjo žeminančią informaciją, jos veikoje nėra BK 154 straipsnio 1 dalies dispozicijoje nurodytos nusikalstamos veikos sudėties būtinojo požymio, tai yra kaltės. Todėl, apygardos teismo vertinimu, su pareiškėjo skundo argumentu, kad Vida Petrylaitė tyčia, žinodama, jog pasirašytame atsiliepime pateikta informacija neatitinka tikrovės ir jį žemina, sutikti negalima. Akivaizdu, kad patarėja neturėjo tikslo paskleisti Aurimą Drižių žeminančią, niekinančią informaciją ir tuo labiau pakirsti pasitikėjimą juo.
16. Atmestinas kaip nepagrįstas ir pareiškėjo skundo argumentas, kad Žurnalistų ir leidėjų etikos komisija nėra priėmusi sprendimų, kad jis ar Laisvas laikraštis rodė nepagarbą ar niekinimą Lietuvos Respubliką. Kaip matyti iš byloje esančių duomenų, Žurnalistų etikos inspektoriatas 2014 metų veiklos ataskaitoje ir 2013-2014 metų analitinėje apžvalgoje be kita ko nurodyta, jog „Laisvas laikraštis“, kurio leidėjas, per daug nesirinkdamas žodžių ir nebepataikydamas leistinos kritikos ribas, eina šalies vadovo ir valstybės menkinimo keliu, siekdamas pakirsti pasitikėjimą Prezidento ir kitomis šalies institucijomis“. Be to, pareiškėjo prašymo patikslinimo metu buvo nustatyti keli Žurnalistų etikos inspektoriatas sprendimai (nurodyti šios nutarties 9 punkte) bei Visuomenės informavimo etikos komisijos 2018 m. vasario 5 d. pranešimas apie tai, kad komisija priskyre UAB „Patikimas verslas“, leidžiančią laikraštį "Laisvas laikraštis" bei valdančią interneto portalą "laisvaslaikraštis.lt", profesinės etikos nesilaikančių viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų kategorijai. Kas akivaizdžiai patvirtina pareiškėjo profesionaliai neetišką ir priešingą nustatytiems teisės aktams veiklą. Todėl su pirmiau aptartu pareiškėjo argumentacija skundą nagrinėjantis apygardos teismas sutikti negali.

17. Svarbu paminėti ir tai, kad Lietuvos Respublikos Konstitucija bei kiti teisės aktai įtvirtina prokurorams pareigą organizuoti ikiteisminį tyrimą ir vadovauti jam taip, kad būtų surinkta objektyvi, išsami informacija apie nusikalstamą veiką ir asmenį, įtariamą padarius šią veiką. Pareiškėjo pozicija aptartais klausimais prokurorui nėra privaloma, jei prokuroro įsitikinimas, vadovaujantis ikiteisminio tyrimo duomenų visuma, yra kitoks. Kartu pažymėtina ir tai, kad baudžiamajai atsakomybei atsirasti yra būtina nustatyti nusikalstamos veikos sudėtį kaltininko veiksmuose bei pagrįsti ją pakankamais, BPK reikalavimus atitinkančiais įrodymais. Kai tokių duomenų nėra – ikiteisminis tyrimas negalimas. Todėl šiuo nagrinėjamu atveju nėra teisinio pagrindo tenkinti pareiškėjo skunde išdėstytą reikalavimą pradėti ikiteisminį tyrimą, o ta aplinkybė, jog pareiškėjas nesutinka su prokurorės bei ikiteisminio tyrimo teisėjos proseniais sprendimais, nėra pagrindas konstatuoti procesinius pažeidimus. Tokiu būdu konstatuotina, jog nėra jokių objektyvių duomenų, leidžiančių manyti, kad buvo padarytos pareiškėjo nurodomos nusikalstamos veikos. Apygardos teismui pateiktame skunde pareiškėjas aplinkybių, dėl kurių reiktų naikinti ar keisti prokurorės nutarimą bei apylinkės teismo priimtą procesinį sprendimą, nenurodė.
18. Šiuo konkrečiu atveju paaiškėjus, kad nebuvo padarytos veikos, turinčios nusikaltimo ar baudžiamąjį nusižengimą požymių, buvo priimtas sprendimas nepradėti ikiteisminio tyrimo. Įvertinus visa tai, kas išdėstyta, sprendžina, kad šiuo atveju atsisakyta pradėti ikiteisminį tyrimą pagrįstai. Skunde išdėstyti motyvai nesudaro pagrindo naikinti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2020 m. balandžio 24 d. nutartį.

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos baudžiamąjo proceso kodekso 442 straipsnio 1 dalies 1 punktu,

n u t a r i a :

pareiškėjo Aurimo Drižiaus skundą atmesti ir Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjos 2020 m. balandžio 24 d. nutartį palikti galioti.
Nutartis įsigalioja nuo jos priėmimo dienos ir yra neskundžiama.

Teisėja

STORASAS-TIKRAS

Aušra Bielskė